Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/5113

22.9.2025

PRIPOROČILO EVROPSKEGA ODBORA ZA SISTEMSKA TVEGANJA

z dne 9. julija 2025

o spremembi Priporočila ESRB/2015/2 o ocenjevanju čezmejnih učinkov ukrepov makrobonitetne politike in njihovi prostovoljni vzajemnosti

(ESRB/2025/6)

(C/2025/5113)

SPLOŠNI ODBOR EVROPSKEGA ODBORA ZA SISTEMSKA TVEGANJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ([1]) in zlasti Priloge IX k Sporazumu,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1092/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o makrobonitetnem nadzoru nad finančnim sistemom Evropske unije in ustanovitvi Evropskega odbora za sistemska tveganja ([2]) ter zlasti člena 3 in členov 16 do 18 Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 ([3]) ter zlasti člena 458(8) Uredbe,

ob upoštevanju Sklepa ESRB/2011/1 Evropskega odbora za sistemska tveganja z dne 20. januarja 2011 o sprejetju Poslovnika Evropskega odbora za sistemska tveganja ([4]) in zlasti členov 18 do 20 Sklepa,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Za zagotavljanje učinkovitih in doslednih nacionalnih ukrepov makrobonitetne politike je treba priznavanje, ki se zahteva po pravu Unije, dopolniti s prostovoljno vzajemnostjo.

(2) Cilj okvira za prostovoljno vzajemnost ukrepov makrobonitetne politike, določenega v Priporočilu ESRB/2015/2 Evropskega odbora za sistemska tveganja ([5]), je zagotoviti, da se za vse ukrepe makrobonitetne politike, ki temeljijo na izpostavljenosti in se aktivirajo v eni državi članici ([6]), zagotovi vzajemnost v drugih državah članicah.

(3) S Sklepom Skupnega odbora EGP št. 79/2019 ([7]) se je Uredba (EU) št. 575/2013 vključila v Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru (Sporazum EGP) z učinkom od 1. januarja 2020. Uredba (EU) 2021/558 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]), ki je uvedla spremembe Uredbe (EU) št. 575/2013, se je vključila v Sporazum EGP s Sklepom Skupnega odbora EGP št. 145/2024 ([9]). Uredba (EU) 2021/558 se zdaj uporablja na Norveškem.

([1]) UL L 1, 3.1.1994, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) UL L 331, 15.12.2010, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) UL L 176, 27.6.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) UL C 58, 24.2.2011, str. 4.
([5]) Priporočilo Evropskega odbora za sistemska tveganja ESRB/2015/2 z dne 15. decembra 2015 o ocenjevanju čezmejnih učinkov ukrepov makrobonitetne politike in njihovi prostovoljni vzajemnosti (UL C 97, 12.3.2016, str. 9).
([6]) Točka (a) odstavka 14 in točka (a) odstavka 14a Priloge IX k Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru določata, da je treba izraza „država(-e) članica(-e)“ in „pristojni organi“ razumeti tako, da poleg pomena iz Direktive 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 575/2013 vključujeta tudi države Efte oziroma njihove pristojne organe.
([7]) Sklep Skupnega odbora EGP št. 79/2019 z dne 29. marca 2019 o spremembi Priloge IX (Finančne storitve) k Sporazumu EGP [2019/2133] (UL L 321, 12.12.2019, str. 170, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2133/oj).
([8]) Uredba (EU) 2021/558 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi s prilagoditvami okvira za listinjenje za podporo okrevanju gospodarstva v odziv na krizo zaradi COVID-19 (UL L 116, 6.4.2021, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/558/oj).
([9]) Sklep Skupnega odbora EGP št. 145/2024 z dne 12. junija 2024 o spremembi Priloge IX (Finančne storitve) k Sporazumu EGP [2024/2433] (UL L, 2024/2433, 3.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

(4) Od 31. decembra 2020 za kreditne institucije, ki so pridobile dovoljenje na Norveškem, veljajo: (a) blažilnik sistemskih tveganj, ki se uporablja za izpostavljenosti, ki se nahajajo na Norveškem, v višini 4,5 % v skladu s členom 133 Direktive 2013/36/EU; (b) spodnja meja, ki se uporablja za (z izpostavljenostjo tehtano) povprečno utež tveganja, v višini 20 % za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013 (velja za kreditne institucije, ki uporabljajo pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen (IRB)) ter (c) spodnja meja, ki se uporablja za (z izpostavljenostjo tehtano) povprečno utež tveganja, v višini 35 % za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013 (velja za kreditne institucije, ki uporabljajo pristop IRB). Ti ukrepi so trenutno na seznamu ukrepov makrobonitetne politike, za katere se priporoča zagotovitev vzajemnosti v skladu s Priporočilom ESRB/2015/2.

(5) Finansdepartementet (norveško ministrstvo za finance) je 19. decembra 2024 v vlogi imenovanega organa za namen člena 458(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 v skladu s členom 458 navedene uredbe ESRB uradno obvestil, da namerava: (a) do 30. junija 2025 podaljšati veljavnost spodnje meje za povprečno utež tveganja v višini 20 %, ki se uporablja za norveške izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, in jo 1. julija 2025 zvišati na 25 %; ter (b) za dve leti od 31. decembra 2024 podaljšati spodnjo mejo v višini 35 %, ki se uporablja za norveške izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin. Na podlagi zahteve ESRB za pojasnila je bila 13. januarja 2025 prejeta posodobljena različica teh uradnih obvestil. Posodobljena uradna obvestila so vključevala tudi zahtevo, naj ESRB še naprej priporoča zagotovitev vzajemnosti teh ukrepov na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani podlagi.

(6) Priporočilo ESRB/2015/2, kakor je bilo spremenjeno s Priporočilom Evropskega odbora za sistemska tveganja ESRB/2017/4 ([10]), priporoča, naj ustrezni organ, ki aktivira ukrep makrobonitetne politike, ob predložitvi zahteve za vzajemnost Evropskemu odboru za sistemska tveganja predlaga najvišji prag pomembnosti, pri katerem se lahko šteje, da izpostavljenost posameznega ponudnika finančnih storitev ugotovljenemu makrobonitetnemu tveganju v jurisdikciji, kjer organ, pristojen za aktiviranje, uporabi ukrep makrobonitetne politike, ni pomembna, če je pod tem pragom. ESRB lahko priporoči drugačen prag, če presodi, da je to potrebno. V skladu s prejetimi uradnimi obvestili prag pomembnosti za zagotovitev vzajemnosti spodnje meje za utež tveganja, ki se uporablja za stanovanjske nepremičnine, ostaja pri 1 % bruto kreditov institucij norveškim strankam za stanovanjske nepremičnine, kar na dan 30. septembra 2024 ustreza 37,8 milijarde NOK. Prag pomembnosti za zagotovitev vzajemnosti spodnje meje za utež tveganja, ki se uporablja za poslovne nepremičnine, ostaja pri 1 % bruto zavarovanih kreditov norveškim strankam za poslovne nepremičnine, kar na dan 30. septembra 2024 ustreza 9,3 milijarde NOK. Oba pragova pomembnosti bi se morala uporabljati na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi.

(7) Na podlagi zahteve, ki jo je ministrstvo Finansdepartementet predložilo ESRB, ter da bi: (a) preprečili uresničevanje negativnih čezmejnih učinkov v obliki uhajanja in regulativne arbitraže, ki bi bili lahko posledica izvajanja ukrepov makrobonitetne politike, ki se uporabljajo na Norveškem, in (b) ohranili enake konkurenčne pogoje med kreditnimi institucijami v EGP, je splošni odbor ESRB odločil, da te ukrepe obdrži na seznamu ukrepov makrobonitetne politike, za katere se priporoča zagotovitev vzajemnosti v skladu s Priporočilom ESRB/2015/2.

(8) Z zagotovitvijo vzajemnosti makrobonitetnih ukrepov, ki jih aktivirajo organi drugih držav članic, na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi, ne glede na to, ali gre za izpostavljenosti prek podrejenih družb ali podružnic ali zaradi neposrednega čezmejnega posojanja, se omejuje uhajanje in regulativna arbitraža, obravnavajo sistemska tveganja in tako spodbuja splošna učinkovitost makrobonitetne politike, saj se zagotavlja, da se povečana tveganja obravnavajo ne le v državi članici, ki je uvedla makrobonitetni ukrep, temveč tudi v drugih državah članicah, v katerih so bančne skupine izpostavljene tem povečanim tveganjem. Priznavanje bi moralo biti zato namenjeno tudi zagotavljanju zadostne odpornosti bančnih skupin, ki so izpostavljene tem sistemskim tveganjem. Zato bi se morali makrobonitetni ukrepi, ki izhajajo iz odločitve o priznavanju makrobonitetnih ukrepov drugih držav članic, na splošno uporabljati na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi.

([10]) Priporočilo Evropskega odbora za sistemska tveganja ESRB/2017/4 z dne 20. oktobra 2017 o spremembi Priporočila ESRB/2015/2 o ocenjevanju čezmejnih učinkov ukrepov makrobonitetne politike in njihovi prostovoljni vzajemnosti (UL C 431, 15.12.2017, str. 1).

(9) Ta sprememba Priporočila ESRB/2015/2 ne vpliva na to, da se še naprej priporoča zagotavljanje vzajemnosti nacionalnih makrobonitetnih ukrepov, ki so jih norveški organi aktivirali 31. decembra 2020, kakor je določeno v priporočilih ESRB/2023/1 in ESRB/2024/7. Tokratne spremembe Priporočila ESRB/2015/2 se nanašajo predvsem na to, da se prilagaja višina spodnje meje za utež tveganja, ki se uporablja za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, in da se zagotovitev vzajemnosti zdaj priporoča na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani podlagi. Zato se standardno prehodno obdobje treh mesecev po objavi tega priporočila v *Uradnem listu Evropske unije* uporablja samo za ukrepe ali spremembe ukrepov, ki jih bodo nacionalni organi sprejeli za zagotovitev vzajemnosti obeh spodnjih mej za uteži tveganja na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani podlagi, vključno z zvišanjem spodnje meje za povprečno utež tveganja, ki se uporablja za norveške izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, na 25 % od 1. julija 2025.

(10) Zato je treba Priporočilo ESRB/2015/2 ustrezno spremeniti –

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

SPREMEMBE

Priporočilo ESRB/2015/2 se spremeni:

(1) v oddelku 1, podpriporočilo C(1), se drugi in tretji ukrep v zvezi z Norveško se nadomestita z naslednjim:

„— spodnja meja za (z izpostavljenostjo tehtano) povprečno utež tveganja v višini 20 % za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, ki se uporablja v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013 ter se uporablja na Norveškem do 30. junija 2025 in se 1. julija 2025 zviša na 25 %, za kreditne institucije, ki so pridobile dovoljenje na Norveškem in za izračun regulativnih kapitalskih zahtev uporabljajo pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen (IRB);

— spodnja meja za (z izpostavljenostjo tehtano) povprečno utež tveganja v višini 35 % za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, ki se uporablja v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013, kakor se uporablja na Norveškem, za kreditne institucije, ki so pridobile dovoljenje na Norveškem in za izračun regulativnih kapitalskih zahtev uporabljajo pristop IRB.“;

(2) Priloga se spremeni v skladu s Prilogo k temu priporočilu.

V Frankfurtu na Majni, 9. julija 2025

Vodja sekretariata ESRB
v imenu splošnega odbora ESRB
Francesco MAZZAFERRO

PRILOGA

Priloga k Priporočilu ESRB/2015/2 se spremeni:

(1) drugi in tretji ukrep v zvezi z Norveško se nadomestita z naslednjim:

„— spodnja meja za (z izpostavljenostjo tehtano) povprečno utež tveganja v višini 20 % za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, ki se uporablja v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013 ter se uporablja na Norveškem do 30. junija 2025 in se 1. julija 2025 zviša na 25 %, za kreditne institucije, ki so pridobile dovoljenje na Norveškem in za izračun regulativnih kapitalskih zahtev uporabljajo pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen (IRB);

— spodnja meja za (z izpostavljenostjo tehtano) povprečno utež tveganja v višini 35 % za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, ki se uporablja v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013, kakor se uporablja na Norveškem, za kreditne institucije, ki so pridobile dovoljenje na Norveškem in za izračun regulativnih kapitalskih zahtev uporabljajo pristop IRB.“;

(2) v zvezi z Norveško se oddelek z naslovom „I. Opis ukrepov“ nadomesti z naslednjim:

„I. Opis ukrepov

1. Finansdepartementet (norveško ministrstvo za finance) je z učinkom od 31. decembra 2020 uvedel tri makrobonitetne ukrepe, in sicer (i) blažilnik sistemskih tveganj za izpostavljenosti, ki se nahajajo na Norveškem, v skladu s členom 133 Direktive 2013/36/EU; (ii) spodnjo mejo uteži tveganja za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013, kakor se uporablja na Norveškem do 30. junija 2025 in ki se 1. julija 2025 zviša na 25 %, ter (iii) spodnjo mejo uteži tveganja za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin, ki se nahajajo na Norveškem, v skladu s členom 458(2)(d)(iv) Uredbe (EU) št. 575/2013, kakor se uporablja za Norveško in na Norveškem.

2. Stopnja blažilnika sistemskih tveganj je določena na 4,5 % in se uporablja za domače izpostavljenosti vseh kreditnih institucij, ki so pridobile dovoljenje na Norveškem, na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi.

3. Ukrep spodnje meje za utež tveganja za stanovanjske nepremičnine je posamezni instituciji lastna spodnja meja za utež tveganja za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin na Norveškem, ki se uporablja za kreditne institucije, ki uporabljajo pristop IRB, na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi. Spodnja meja za utež tveganja za nepremičnine se nanaša na z izpostavljenostjo tehtano povprečje uteži tveganja v portfelju stanovanjskih nepremičnin. Norveške izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin bi bilo treba razumeti kot izpostavljenosti na drobno, zavarovane z nepremičninami na Norveškem.

4. Ukrep spodnje meje za utež tveganja za poslovne nepremičnine je posamezni instituciji lastna spodnja meja za utež tveganja za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin na Norveškem, ki se uporablja za kreditne institucije, ki uporabljajo pristop IRB, na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi. Spodnja meja za utež tveganja za nepremičnine se nanaša na z izpostavljenostjo tehtano povprečje uteži tveganja v portfelju poslovnih nepremičnin. Norveške izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin bi bilo treba razumeti kot izpostavljenosti do podjetij, zavarovane z nepremičninami na Norveškem.“;

(3) v zvezi z Norveško se v oddelku z naslovom „II. Vzajemnost“ odstavek 5b nadomesti z naslednjim:

„5b. Na podlagi zahteve ministrstva Finansdepartementet se priporoča, da ustrezni organi zagotovijo vzajemnost norveškega ukrepa v zvezi z blažilnikom sistemskih tveganj in norveških spodnjih mej za povprečno utež tveganja tako, da jih uporabijo na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi, ne glede na to, ali gre za izpostavljenosti prek podrejenih družb ali podružnic ali zaradi neposrednega čezmejnega posojanja.“;

(4) v zvezi z Norveško se v oddelku z naslovom „III. Prag pomembnosti“ odstavek 8, točki (b) in (c), nadomestita z naslednjim:

„(b) za spodnjo mejo za utež tveganja za stanovanjske nepremičnine je prag pomembnosti določen pri 37,8 milijarde NOK, kar ustreza 1 % bruto kreditov institucij norveškim strankam za stanovanjske nepremičnine na dan 30. septembra 2024. Preseganje praga pomembnosti bi bilo treba oceniti na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi. Pri njegovem ocenjevanju na subkonsolidirani in konsolidirani podlagi bi bilo treba v izračun izpostavljenosti, ki se ocenijo glede na prag pomembnosti, vključiti vse izpostavljenosti prek podružnic in zaradi neposrednega čezmejnega posojanja ter prek podrejenih družb;

(c) za spodnjo mejo za utež tveganja za poslovne nepremičnine je prag pomembnosti določen pri 9,3 milijarde NOK, kar ustreza 1 % bruto zavarovanih kreditov norveškim strankam za poslovne nepremičnine na dan 30. septembra 2024. Preseganje praga pomembnosti bi bilo treba oceniti na konsolidirani, subkonsolidirani in posamični podlagi. Pri njegovem ocenjevanju na subkonsolidirani in konsolidirani podlagi bi bilo treba v izračun izpostavljenosti, ki se ocenijo glede na prag pomembnosti, vključiti vse izpostavljenosti prek podružnic in zaradi neposrednega čezmejnega posojanja ter prek podrejenih družb.“.